

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/7/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312209282
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8312209282.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: W. L., bytom O. XXXX/XX, I., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. Legionárov 5, IČO: 42 176 778, právne zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie 540,67 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č.k. 11C/240/2013-159 zo dňa 31.10.2013, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

M e n í uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov vedľajšieho účastníka tak, že žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na účet jeho právneho zástupcu trovy právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní vo výške 208,44 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia

Účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým uznesením konanie zastavil, s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, žalobcu zaviazal zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi k rukám jeho právneho zástupcu trovy právneho zastúpenia vo výške 314,59 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia a žalobcovi vrátil krátený súdny poplatok vo výške 25,37 eur.

Výrok o trovách vedľajšieho účastníka zdôvodnil ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.. Má za to, že aj pričinením vedľajšieho účastníka, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalobca ešte pred prvým pojednávaním vzal žalobu späť. Z tohto dôvodu vedľajšiemu účastníkovi priznal právo na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v celkovej výške 314,59 eur a na ich zaplatenie zaviazal žalobcu.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Napadol ním len výrok, ktorým súd prisúdil vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi. Navrhol v tejto časti uznesenie zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 24,31 eur. Ako dôvod okrem iného uviedol, že považuje právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom konaní za nadbytočné, účelové a nehospodárne. Úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne a personálne vybavené a odborne kompetentné. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, keď nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom

prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok uvedených v § 142 O.s.p., a to najmä účelnosť vynaložených trov konania. Trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatnenie alebo bránenie práva. Poukázal v tejto súvislosti na nález Ústavného súdu SR II.ÚS 78/03. Účelnosť je vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa a opodstatnená je v prípade, že vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje jej medze. V súdnej veci uplatňovanú odmenu za úkony právnej služby nemožno považovať za účelne vynaložené trovy. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností. Toto možno aplikovať aj na podanie, ktoré neobsahuje žiadne skutočnosti vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali sporné medzi účastníkmi konania a treba ich dokazovať a sú významné pre posúdenie veci samej. Činnosť vedľajšieho účastníka rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, že by si vyžadovala úplné právnické vzdelanie. Vedľajší účastník paušálne vstupuje do konaní, o ktorých stále nemá žiadnu vedomosť. Nemožno argumentovať ustanovením § 137 O.s.p., nakoľko to priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osobe, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Ustanovenia Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sa týkajú všeobecnej ochrany spotrebiteľa. Žiadny nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Okrem toho je žalobca toho názoru, že v danom prípade bola namiesto aplikácia § 150 ods. 2 O.s.p., keďže predmetom konania je suma 540,67 eur s príslušenstvom. Ide o drobný spor, pričom trovy právneho zastúpenia sú 314,59 eur a sú v značne neprimeranej výške žalovanej pohľadávky. Vedľajší účastník v obdobných veciach vystupuje opakovane s obsahovo jednoduchými podaniami.

Vedľajší účastník k podanému odvolaniu nedoručil súdu stanovisko hoci mu odvolací súd rovnopis podaného odvolania doručil na vedomie.

Podaným odvolaním neboli dotknuté výroky uznesenia o zastavení konania, o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným a o vrátení súdneho poplatku žalobcovi. V týchto častiach uznesenie nadobudlo právoplatnosť a tak ho nebolo možné v rámci odvolacieho konania preskúmať (§ 159 ods. 1, 3 a § 206 ods. 2 O.s.p.). Pri preskúmaní odvolaním napadnutej časti uznesenia bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený toto uznesenie preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou sú vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutej časti uznesenia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu je sčasti dôvodné.

S účinnosťou od 15.10.2008 Občiansky súdny poriadok v § 93 ods. 2 zaviedol druhú skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. V tejto tzv. druhej skupine subjektov vedľajšieho účastníctva, na rozdiel od prvej skupiny vedľajšieho účastníctva, kde musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania, sa hmotnoprávny záujem na výsledku konania neskúma. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva zákon číslo 205/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Jedná sa o združenie vytvorené podľa § 3 ods. 4 s právomocou upravenou v § 25 zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a v § 92 ods. 4 O.s.p..

Každý, a teda aj takto založené združenie, má ústavou zaručené právo na poskytnutie právnej pomoci (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Súdny rozhodnutie o náhrade trov konania úspešného účastníka sú vždy povinné posudzovať účelnosť vykonania jednotlivých úkonov, za ktoré si úspešný účastník uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Účelnosť sa posudzuje podľa okolností existujúcich v konkrétnej veci. Účelnosť je vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa konkrétnej činnosti a je opodstatnená v prípade, keď vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje medze zákona.

Ani odvolací súd nemá dôvod na pochybnosti v tom, že žalobca z procesného hľadiska zavinil zastavenie konania, jednak preto, že žaloval účastníka, ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, a jednak

preto, že návrh zobral späť a nejde o späťvzatie návrhu, ktoré by súviselo so správaním žalovaného, ktoré má na mysli ust. § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p..

Niet dôvodu ani na pochybnosti v tom, že právo na právne zastúpenie je Ústavou garantovaným právom. Za splnenia zákonných predpokladov potom pri procesnom zavinení na zastavení konania je potrebné priznať nárok na náhradu trov konania aj vedľajšiemu účastníkovi. Pre predmetnú vec je však relevantným to, že náhrada trov konania priznaných podľa § 146 ods. 2 O.s.p. sa vzťahuje len na účelne vynaložené trovy konania. Účelnosť zaplatených trov konania sa síce upravuje len pri § 142 ods. 1 O.s.p., avšak ide o vyjadrenie všeobecného princípu, že právo na náhradu trov je úzko späté s účelnosťou ich vynakladania pri uplatňovaní práva na súdnu ochranu.

Tieto skutočnosti treba mať na zreteli aj v nadväznosti na obsah spisu a na tie procesné úkony, ktoré boli realizované súdom, resp. jednotlivými účastníkmi.

Pre rozhodnutie v tejto veci má zásadný význam posúdenie účelnosti úkonov právnej služby poskytnutej vedľajšiemu účastníkovi jeho právnym zástupcom v tomto konaní.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je možné účastníkovi konania priznať len náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Účelnosť vynaloženia trov sa stotožňuje s nevyhnutnosťou alebo s právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s uplatňovaním ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (článok 47 ods. 2 Ústavy SR). Nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, napr. na vyjadrenie k žalobe a vykonanému dôkazu.

Typickými účelne vynaloženými trovami spojenými s právnou možnosťou vykonania procesného úkonu je podanie žaloby vo veci samej, či podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu. Vyjadrenie k podanej žalobe je minimálne realizáciou právnej možnosti vykonania takého úkonu, pokiaľ nejde dokonca o povinnosť uloženú súdom (§ 114 ods. 2 O.s.p.). Účelnosť vynaloženia trov sa však posudzuje vždy podľa okolností konkrétneho prípadu.

V zmysle § 137 O.s.p. sa za trovy konania okrem iného považujú aj odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Právo nechať sa zastupovať advokátom v súdnom spore priznáva súdna prax aj fyzickým osobám s právnickým vzdelaním, ba aj advokátom (v palmárnych sporoch).

Druhy trov konania sú v ustanovení § 137 O.s.p. vymenované len príkladmo. Môžu to teda byť aj iné trovy vzniklé pri účelnom uplatňovaní, alebo bránení práva na súde.

Vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti, ako majú účastníci konania. Výnimku tvoria len tzv. dispozičné úkony, a to či už disponujúce s konaním (napr. späťvzatie návrhu podľa § 96 O.s.p.), alebo disponujúce s predmetom konania (§ 95 a § 99 O.s.p.).

Právo na náhradu trov konania vzniká vedľajšiemu účastníkovi len za predpokladu a v rozsahu, v akom by mal úspech účastník, na ktorého strane vystupuje. Ak takémuto účastníkovi nevzniklo právo na náhradu trov konania, nemôže si uplatňovať náhradu trov ani vedľajší účastník stojací na jeho strane. Pokiaľ by bol takýto účastník zastúpený právnym zástupcom v konaní úspešný a vzniklo by mu právo na náhradu trov právneho zastúpenia, vzniklo by právo na náhradu trov právneho zastúpenia aj vedľajšiemu účastníkovi zastúpenému právnym zástupcom.

V preskúmvanej veci vstúpilo dňa 19.9.2012 do konania ako vedľajší účastník Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Jednalo sa o vstup podľa § 93 ods. 2 O.s.p., keďže združenie je právnickou osobou, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov podľa zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Predmet činnosti takéhoto združenia je vymedzený v § 25 ods. 1, 2 zákona číslo 250/2007 Z. z.. Združenie môže v súdnom konaní podať návrh na začatie konania na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže sa stať účastníkom súdneho konania, poprípade môže zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv spotrebiteľa (§ 25 ods. 1, 2 zákona číslo 250/2007 Z. z., § 26 ods. 5 O.s.p). Môže však aj vstúpiť do konania na strane spotrebiteľa ako vedľajší účastník podľa § 93 O.s.p..

V preskúmvanej veci bolo žalovanému doručené oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Žalovaný neoznámil súdu, že nesúhlasí so vstupom Združenia do konania na jeho strane ako vedľajšieho účastníka. Za tohoto stavu možno konštatovať, že boli splnené všetky podmienky pre účinný vstup právnickej osoby (združenia podľa § 25 Zákona o ochrane spotrebiteľa) vymenované v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp zn. 3Cdo 188/2012 zo dňa 5.2.2013.

Účinnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania v spojení so vznikom práva žalovaného na náhradu trov prvostupňového konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. má za následok, že aj vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov prvostupňového konania. Patrí mu teda aj právo na náhradu účelne vynaložených trov právneho zastúpenia vzniklých zastupovaním vedľajšieho účastníka splnomocneným advokátom za predpokladu, že by takáto náhrada patrila za obdobné úkony aj žalovanému účastníkovi.

V preskúmvanej veci prvostupňový súd dňa 11.9.2012 vydal platobný rozkaz.

Dňa 19.9.2012 zahlásil vstup do konania ako vedľajší účastník Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Prvostupňový súd mu dňa 27.11.2012 doručil platobný rozkaz, proti ktorému vedľajší účastník podal dňa 30.11.2012 odpor. Následne prvostupňový súd uznesením zo dňa 7.3.2013 okrem iného odpor podaný vedľajším účastníkom odmietol ako podaný neoprávnenou osobou. Voči tomuto uzneseniu podal vedľajší účastník odvolanie, ktorému prvostupňový súd uznesením z 13.6.2013 vyhovel a uznesenie z 7.3.2013 zrušil.

Účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie (to však napríklad neplatí pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje o žalobe platobným rozkazom - tzv. skrátené konanie, kedy sa táto pomoc môže najskôr prejaviť, až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor). Ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p., pokiaľ ide o vznik účinkov vedľajšieho účastníctva, preto treba vykladať tak, že tieto účinky nastávajú oznámením tretej osoby súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane niektorého z účastníkov, ale len v takom konaní, v ktorom môže mať tento inštitút zmysel (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.10.2012 sp. zn. 6Cdo 207/2011).

Právo podať odpor proti platobnému rozkazu priznáva zákon výlučne len odporcovi. V tejto súvislosti je treba rozlišovať medzi právami, ktoré priznáva Občiansky súdny poriadok všetkým účastníkom, a teda aj vedľajšiemu účastníkovi, a medzi právami, ktoré priznáva výlučne len navrhovateľovi (napr. § 95 ods. 1, § 96 ods. 1 O.s.p.), alebo len odporcovi. Takéto výlučné oprávnenie prislúcha odporcovi, napr. podľa § 96 ods. 2, § 97 ods. 1, § 98, § 105 ods. 1, §106 ods. 1, § 175 ods. 1, 6, a teda aj ustanovenie § 172 ods. 1 O.s.p.).

Tretia osoba môže vstúpiť ako vedľajší účastník do už začatého konania aj pred vydaním platobného rozkazu. Platobný rozkaz nemusí súd vydať, aj keď jeho vydanie navrhuje navrhovateľ, a to z dôvodov uvedených v § 172 ods. 2, 7, 9 O.s.p.. Napriek tomu, že tretia osoba vstúpi ako vedľajší účastník do konania ešte pred vydaním platobného rozkazu, nie je osobou oprávnenou podať proti takémuto rozhodnutiu súdu odpor. Pokiaľ súd napriek skôr uvedeným zásadám doručil platobný rozkaz aj

vedľajšiemu účastníkovi a tento podal proti platobnému rozkazu opravný prostriedok označený ako odpor, mal súd prvého stupňa o takomto podaní rozhodnúť v súlade s § 174 ods. 3 O.s.p..

Podanie odporu proti platobnému rozkazu vedľajším účastníkom, proti ktorému nepodal odpor žalovaný účastník, nemožno pri aplikácii ust. O.s.p. o náhrade trov konania považovať za účelne vykonaný úkon právnej služby, za ktorý by patrila vedľajšiemu účastníkovi zastúpenému advokátom náhrada trov. Rovnako vedľajšiemu účastníkovi nepatrí náhrada trov za podanie odvolania proti uzneseniu z 7.3.2013, ktorým súd odpor vedľajšieho účastníka odmietol ako podaný neoprávnenou osobou.

Pochybil preto súd prvého stupňa, ak za tieto úkony právnej služby priznal vedľajšiemu účastníkovi zastúpenému advokátom náhradu trov.

Napriek tomu, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez toho, že by si vyžiadal sám súhlas žalovaného účastníka, ako aj bez toho, že by bol oboznámený s obsahom spisu, je možné mu uznať pre účely náhrady trov konania za opodstatnené uplatňovanie náhrady za prvý úkon právnej služby „prevzatie a príprava zastúpenia“ v zmysle § 13a ods. 1 písm. a) vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb - ďalej len Vyhláška. Tento úkon právnej služby sa preukazuje obdobne ako pri zastupovaní „hlavného“ účastníka predložením plnej moci, avšak za podmienky zahĺsenia vstupu do konania podľa § 93 ods. 3 O.s.p.. Z hľadiska posudzovania účelnosti tohto úkonu právnej služby nie je právne významné, či sa právny zástupca oboznámil s vecou pred alebo po zahĺsení vstupu do konania. Účelnosť tohto úkonu sa posudzuje v závislosti od účelnosti vykonania ďalších úkonov právnej služby. Samotné zahĺsenie vstupu do konania bez vykonania iných úkonov právnej služby, nie je účelne vykonaným úkonom právnej služby.

V preskúmvanej veci vedľajší účastník prostredníctvom svojho právneho zástupcu vykonal ďalší úkon právnej služby vo forme účasti na pojednávaní pred Okresným súdom Humenné dňa 31.10.2013.

Za týchto okolností patrí vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov právneho zastúpenia za oba uvedené úkony právnej služby, vrátane náhrady cestovných výdavkov a náhrady za stratu času za účasť na pojednávaní dňa 31.10.2013, a keďže predmetom sporu je zaplatenie sumy 540,67 eur, tvorí tarifnú hodnotu veci táto čiastka. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tejto hodnoty je 36,51 eur v zmysle § 10 ods. 1 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „Vyhláška“). Za úkon právnej služby príprava a prevzatie zastúpenia z 18.9.2012 (§ 13a ods.1 písm. a/ vyhlášky) patrí odmena vo výške 36,51 eur. V súlade s § 13a ods. 4 prvá veta vyhlášky za úkon právnej služby účasť na pojednávaní dňa 31.10.2013, na ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia (§ 13a ods.1 písm. d/ vyhlášky) sa odmena znižuje na jednu polovicu základnej sadzby tarifnej odmeny, t.j. na čiastku 18,26 eur. Za tieto úkony právnej služby teda patrí odmena vo výške 54,77 eur. K tejto odmene sa pripočítava paušálna náhrada miestneho prepravného a miestnych telekomunikačných poplatkov (§ 16 ods. 3 Vyhlášky), ktorá sa v roku 2012 priznávala vo výške 7,63 eur a v roku 2013 vo výške 7,81 eur. Náhrada cestovných výdavkov (§ 15 vyhlášky) za cestu A.-I. a späť na pojednávanie dňa 31.10.2013 predstavuje čiastku 38,44 eur a náhrada za stratu času (§ 17 vyhlášky) na pojednávanie dňa 31.10.2013 predstavuje čiastku 65,05 eur, ktorých vyčíslenie nie je v dôvodoch odvolania namietané. Súčet týchto odmien a náhrad (173,70 eur) sa zvyšuje o 20% DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky), t.j. o sumu 34,74 eur na celkovú výšku náhrady 208,44 eur.

Vedľajšiemu účastníkovi teda vzniklo právo na náhradu trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní vo výške 208,44 eur.

Preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov vedľajšieho účastníka zmenil tak, že žalobcu zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní vo výške 208,44 eur (§ 220 O.s.p.).

Uvedenú sumu je žalobca povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.. V odvolacom konaní bol žalobca úspešný len čiastočne a žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.